

Razvoj matične službe in službe državljanstev občanov v republiki Sloveniji 1945-1950

IRENA MRVIČ

Arhiv MNZ hrani številna gradiva Ministrstva za notranje zadeve in njegovih služb iz časa po končani drugi svetovni vojni in ves čas obstoja druge Jugoslavije. Med najpomembnejše dokumente sodijo letna poročila MNZ, žal nekatera (za leta 1946, 1947 in 1948, 1954) niso ohranjena, ali pa jih bodo še našli ob urejanju do sedaj še neurejene dokumentacije. Na vso srečo, je za seznanjanje z našo problematiko ohranjeno številno gradivo občeupravnega oddelka MNZ, MNZ Jugoslavije in nekaterih drugih korespondentov, kar nam omogoča razumevanje dogajanj v zvezi z problematiko državljanstev, matične službe in njenimi zadevami.

MNZ je od leta 1945 v svojem sestavu združevalo različne oddelke, od katerih je za našo vsebino najpomembnejši obči oddelek.¹ V njem je bilo preko upravnega odseka poskrbljeno za osnovna vprašanja državljanstev, preko pododseka za kontrolo prebivalstva pa so urejali organizacijo matične službe, poskušali restavrirati uničene, oz. pridobiti iz tujine odtujene matične knjige, kar jim je delno uspelo v začetku februarja 1947. Oblikovali so temelje za kadrovanje ustreznih matičarjev ter zanje pripravili prve vodnike za poslovanje. Začeli so z načrtnim izobraževanjem matičarjev na nivoju države (Novi Sad), ki se ga je iz Slovenije udeležilo 29 matičarjev. Konec avgusta 1945, po sprejetju Zakona o odvzemu državljanstva, so upravnemu odseku in njemu podrejenim okrožnim in mestnim oddelkom za notranje zadeve naročili, da do 15. 5. 1946 ugotovijo vse tiste osebe, ki so odklonile vrnitev v domovino in zato pridejo v poštev za sekvestracijo imetja. V pomoč pri reševanju te naloge je notranje ministrstvo marca 1946 izdalo omenjenim organom dvoje obširnih navodil z opozorilom na že izdani razpis Zveznega ministrstva za notranje zadeve. V njem je bilo navodilo za ugotavljanje osebnih podatkov teh oseb, njihovega trenutnega bivališča, izdelavo seznamov pa so naročili ljudskim odborom in ga koordinirali z že potekajočimi nalogami drugih oblastnih organov. Od poletja 1945 do poletja naslednjega leta so zakonsko in izvedbeno poskušali urediti problematiko državljanstev za tiste ljudi, ki so ob koncu vojne pobegnili v tujino, niso pa se pregrešili s kaznivimi dejanji zoper narod in državo. Po sprejetju zakona o odvzemu državljanstva 23. 8. 1945 in določenem dvomesečnem roku, ki je uradno določal konec repatriacije, se je pričel postopek konfiskacije imetja

oseb, ki se niso vrnile, ali pa so bile v kazenskih postopkih obsojene kot narodni sovražniki. Navodilo zveznega ministrstva za notranje zadeve je posebej odredilo, da se sekvestriira velike imovinske predmete (proizvajalna sredstva in nepremičnine), ki so javnega pomena, ter da ni potrebno sekvestrirati imovine osebnega značaja. Temu primerna je bila tudi posebna okrožnica, ki so jo v začetku marea 1946 iz državnega oddelka namenili vsem ustreznim podrejenim organom. Pri reševanju državljanstev se je upravnemu oddelku v začetku leta 1946 zastavilo vprašanje, ali so slovenski rojaki priključenega Slovenskega primorja in Koroške avtomatično državljanji nove države. Ob tem zastavljenem vprašanju je zvezno ministrstvo za notranje zadeve opozorilo ministrstvo LRS na decembrsko okrožnico NKOJ iz leta 1944, ki je izhajajoč iz odločitve drugega zasedanja AVNOJA o priključitvi slovenskih in hrvaških teritorijev naročalo: "Zato se šteje osebe, ki so pristojne v te okraje, a živijo sedaj na osvobojenem ozemlju Jugoslavije za Jugoslovanske državljanje in uživajo vse pravice kot ostali državljanji Jugoslavije". V duhu tega tolmačenja je konec februarja 1946 minister Zoran Polič namenil okrožnico vsem podrejenim organom na okrožnem in okrajnem nivoju z navodili o vodenju evidene in ostalih dokumentov teh državljanov.

Odsek za kontrolo prebivalstva je že leta 1945 poskrbel za prehajanje matičnih poslov na državne matičarje. Na sprejetje zakona o državnih matičnih knjigah maja 1946 je MNZ s posebno okrožnico opozorilo vse podrejene okrožne in okrajne oddelke, ki so jim hkrati naročili odvzem vseh matičnih knjig, ki so se še nahajale pri nekaterih župnijskih uradih (Ljubljana okolica, Rakek, Grosuplje in vsi kraji novomeškega okrožja). Naročili so odvzem rojstnih, mrliških in podobnih knjig s pripadajočimi indeksi in arhivi. Ves odvzem naj bi potekal zapisniško, s tem, da se župnikom izda potrdilo o prevzemu. Posebej so opozorili, da Status animarum služi le za versko evidenco in ga zato ni smatrati za državno matično knjigo. Ker se je odvzem matičnih knjig zatikal na vseh nivojih, je v imenu načelnika občeupravnega oddelka Janeza ERŽENA njegov pomočnik Ivan LEGAT 15. junija 1946 podpisal posebno okrožnico vsem okrajnim in krajevnim oddelkom notranjih zadev z navodilom: "Opozorite cerkvene matičarje, da odvzamete matične knjige samo na uporabo, ker sicer državni matičarji ne morejo začeti z rednim delom". Obči oddelek

1 Letno poročilo MNZ od 12. 5. do 15. 10. 1945, Arhiv MNZ.

ljudske vlade Slovenije je vsem okrožnim in okrajnim oddelkom notranje uprave naročil, da zaradi poznejšega prenosa matičnih poslov na KLO-MLO vodijo matične knjige pri OLO le provizorno. Zato naj vpisujejo vsa rojstva, poroke in smrti le v zbime matične liste, ki jih bodo po vzpostavitvi matičarjev pri KLO-MLO prenesli v nove matične knjige tistega KLO, kamor vpisani spada. Okrajni matičarji bodo prejeli od Državne založbe potrebno število matičnih listov, ki se bodo po 9. maju 1946 (veljavnost zakona o državnih matičnih knjigah) dosledno uporabljali. Matičarji bodo morali skrbno paziti, da bodo izpolnjene vse rubrike matičnih vpisov. V krajih, kjer so vodili matične knjige župniki, pa morajo OLO preko KLO opozoriti prebivalstvo na obvezno prijavo rojstev, smrti, za kar bosta še naprej veljala obrazca G in I, ki sta že v uporabi. Isto naročilo je zadolžilo okrajne matičarje, da priskrbijo potrebno število obrazcev in jih določilo, da natančno informirajo prebivalstvo o vodenju matičnih knjig. Pravilnik za izvajanje zakona o državnih matičnih knjigah je izšel v Uradnem listu vlade LRS, št. 428. junija 1946, podpisal pa ga je minister za notranje zadeve generalmajor Ivan MAČEK. Medtem so natisnili potrebne obrazce, zbrali material za natis matičnih knjig ter zbrali gradiva za matične tečaje. Uredili so registracijo rojstev in porok iz časa okupacije. Urejevanje tega poslovanja je povzročalo ministrstvu mnogo izrednega dela, predvsem pa manjše in večje spore s cerkvijo. Cerkev je menila, da bo tako kot v Slovenskem primorju tudi v Sloveniji. Tam so po italijanski zasedbi leta 1918 zaradi materialnih, delovnih in izobrazbenih težav pustili matične knjige do nadaljnjega v rokah župnikov. Vendar je nova slovenska oblast dokaj hitro in kljub odporom prevzela matične knjige ter bila zato deležna tudi kritike zveznega ministrstva za notranje zadeve. Oktobra 1946 je minister A. RANKOVIČ med drugim zapisal: "Medtem so na teritoriju republike Slovenije, po navodilih ministrstva državni matičarji odvezli duhovščini matične knjige. Takšen postopek je očitno v nasprotju z zakonskimi odredbami. Ne glede na vse dosedanje nepravilnosti se mora matična služba tudi v LRS podrediti predpisom Zakona o državnih matičnih knjigah in navodilom izdanim na osnovi tega zakona. Zato je potrebno odvzete matične knjige prepisati v roku enega leta, ter originale vrniti cerkvenim matičarjem".² Na takšno kritiko in tolmačenje se je ministrstvo za notranje zadeve hitro odzvalo. Pomočnik ministra Boris KOCJANČIČ je v obširni razlagi zgodovinskega razvoja avstrijskih matičnih predpisov, ki so, ker novih ni bilo, za slovenski prostor veljali tudi v prvi Jugoslaviji, spomnil,

da so se tu do osvoboditve vodile izključno državne matične knjige. Zato je po njegovem popolnoma odveč načenjati vprašanje lastništva, saj je to bilo rešeno že pred stoletjem v povsem drugačnih okoliščinah. Sporočil je tudi načelno strinjanje obeh škofijskih ordinariatov, ki tako hranita v prepisu matične knjige. Sporočil je njihovo željo po vpogledu v matične knjige, kar pa je tako pravica slehernega državljana in na kar so bili opozorjeni vsi matičarji.³ Do jeseni 1946 so vzpostavili matične okoliše (179) ter izdelali navodilo, s katerim so na osnovi velikosti območja, finančnih in kadrovskih pogojev zastavili bodoče delo. Izvršni odbori so po zakonu in na osnovi moralno političnih kriterijev in strokovne izobrazbe imenovali matičarja in njegovega namestnika. Občeupravni oddelek je v jeseni 1946 še vedno imel veliko dela z državljanskimi zadevami. Tako so ocenili, da so osebe, ki so optirale iz italijanske okupacijske cone v nemški Reich, polnopravni državljani nemškega Reicha in jih je imeti za inozemce. Ukvarjali so se s prosilci za državljanstvo, ki zaradi političnih razlogov v prvi Jugoslaviji to niso mogli postati. Iz državljanstva so takrat želeli izstopiti številni Čehi, ki so jih kot strokovnjake vabili na Češko. O osebah, ki so med vojno sprejele nemško državljanstvo, pa je zvezno ministrstvo izdalo navodilo, ki ga je občeupravni oddelek novembra posredoval vsem podrejenim šefom odsekov. V njem je bilo sporočeno, da državljanstva FLRJ ni moč odreči osebam slovenske narodnosti, ki so v času okupacije bivale na italijanskem ali nemškem zasedbenem delu Slovenije, se tu izjavile za Voklsideutsherja in dobile od okupatorja vsiljeno ali nevsiljeno državljanstvo, pod pogojem, da so ostale na ozemlju FLRJ ali se z dovoljenjem organov FLRJ vmile in tu bivajo. Ne morejo pa to biti osebe od organov FLRJ izseljene ali odvedene v taborišče. Bilo je določeno, da se državljanske zadeve oseb, ki se vračajo, obravnavajo skupaj z organi UDV, dvomljivo ali sporni primeri pa predložijo ministrstvu v napotilo ali odločitev. Konec leta 1946 je v Uradnem listu FLRJ izšlo določilo o vodenju evidenc državljanstev-državljanske knjige, in sicer na nivoju krajevnih, mestnih in rajonskih LO. V letih 1947-48 so s to nalogo zaposlili tudi ministre na notranje zadeve posameznih republik, ki so tako nadaljevali delo na pripravi državljanskih knjig. Po določilih Pravilnika za izvajanje zakona o državljanstvu FLRJ so državljanske posle opravljali obči odseki oz. organi, ki jim je okrajni izvršni odbor te posle poveril. Ti odseki so poslovali po navodilih svojega IO in ministrstva za notranje zadeve LRS, ki je bilo kot resomo ministrstvo v držav-

2 Dopis MUP FLRJ - MUP LR Slovenije, 12. 10. 1946, Arhiv MNZ.

3 Pismo škofijskega ordinariata v Ljubljani občeupravnemu oddelku MNZ 17. 2. 1947, Uameritev MNZ vsem IO, matičarjem, 2. 3. 1947, Arhiv MNZ.

ljanskih zadevah vodilno in je opravljajlo vrhovno nadzorstvo. Dokumente sta podpisovala predsednik in tajnik okrajnega izvršnega odbora. Državni matičar je vodil pod vodstvom okrajnega IO (občega odseka) evidenco državljanov in izdajal izpiske iz državljske knjige. V pomoč so mu bili krajevni LO oz. njegovi KO matičnega okoliša. Okrajnim odsekom za notranje zadeve so naročili, naj posle državljanstva takoj likvidirajo ter zadevne spise in uradne pripomočke kakor tudi spise, ki so jih prejeli od likvidiranih okrožnih oddelkov za notranje zadeve, predajo občemu odseku izvršnega odbora. Okrajni izvršilni odbor (njegov obči oddelek) se je na novo nalogo moral dobro pripraviti, tako da je pridobil ustreznega referenta za državljanstvo, po možnosti pravnika. Vsi novi referenti so bili opozorjeni na pretekle pomembne pravne predpise o državljanstvu: Zakon o državljanstvu FLRJ z dne 1. 7. 1946 (Uradni list I FLRJ, št. 54), Pravilnik za izvajanje gornjega zakona z dne 25. 11. 1946 (Uradni list I FLRJ, št. 98), Obvezno tolmačenje prvega odstavka 37. člena Zakona o državljanstvu z dne 5. 11. 1946 (Uradni list I FLRJ, št. 90) in Zakona o obveznem državljanstvu z dne 23. 10. 1946 (Uradni list I FLRJ št. 86). Ministrstvo je obljubilo, da bo vse navedene državljanske predpise, čim bo mogoče, ponatisnilo v posebni izdaji priročne oblike. Hkrati so referente opozorili na poznavanje državljskih predpisov prve Jugoslavije. Tako so v odseku morali razpolagati še z besedilom Zakona o državljanstvu z dne 21. 9. 1928 (URL 1, št. 109) in Zakona o občinah z dne 14. 3. 1933 (Službeni list, št. 35). Ker so priprave za izvajanje teh del potekale počasi, hkrati pa je že morala biti omogočena registracija državljanov, je ministrstvo razposlalo na sedeže okrajev, kjer so delovali matičarji, pole s kolonami po obrazcu na strani 1262 pravilnika, ki so jih nato matičarji združili v zvezke po krajih in vanje vnašali sproti prihajajoče registracije. Matičarji novih matičnih okolišev so v te pole postopoma in provizorno vnesli državljske svojega okoliša, nato pa kasneje prenesli vse tečasne vpise v določenem redu v vezano državljansko knjigo. To in naslednje leto so upravni organi namenili veliko pozornost problematiki repatriacij, kjer so tesno sodelovali z okrajnimi pooblaščeneci UDV. Ob ukinjanju delovnih taborišč Nemcev-civilov in njihovem vključevanju v normalno življenje je zvezno ministrstvo za notranje zadeve v Slovenijo poslalo posebno navodilo, kako regulirati njihovo državljanstvo.⁴ Med ostalim so v njem zapisali: "Osebe nemške narodnosti, ki so po prej veljavnih predpisih pred sprejetjem zakona o državljanstvu FLRJ, imele jugoslovansko državljanstvo in se še sedaj na-

hajajo na teritoriju FLRJ, se štejejo za njene državljske pod pogojem, da vložijo prijavo za vpis v knjigo državljanov, ... tisti, ki se ne bodo prijavi v za to določenem roku, bodo vodeni kot osebe brez državljanstva in bodo tretirani kot tuji državljani". Jeseni 1948 je pomočnik ministra notranjih zadev Peter ZORKO obvestil referente za državna stanja vseh okrajnih IO, da so na poti k njim izvirne državljanske knjige in indeksi za vse kraje njihovega okraja. Naročil jim je, da takoj, ko bo sprejet zakon o upravno-teritorialni ureditvi LRS, začnejo pregledovatičasne popisne pole. Hkrati jim je poslal tudi razlago za nekatera odprta vsebinska vprašanja (državljanstvo bosanskih otrok, Volksdeutscherjev, dvojnih državljanov, vprašanje izpiskov iz državljanske knjige, roki za vložitev opcij). Posebej so takšno navodilo namenili urejanju državljanskih zadev prebivalcev ozemlja, priključenega k FLRJ. V drugi polovici leta 1949 so v celoti uredili službo državljskih stanj in jo v skladu z doseženo notranjeupravno razdelitvijo podredili ministrstvu za notranje zadeve, službe na nivoju ljudskih odborov pa vključili v poverjeništa za notranje zadeve. Matičarje in druge uslužbenec, ki so opravljali zadeve službe državljskih stanj, pa so podredili navodilom in neposrednemu nadzoru poverjenika na notranje zadeve. Leta 1949 je začelo postajati aktualno vprašanje republiškega državljanstva. Zakon o državljanstvu iz leta 1945 je namreč za državljske FLRJ opredeljeval republiško pripadnost po domovinski pravici (pristojnosti, občinskem članstvu) iz časa prve Jugoslavije. Mnogi ljudje so zaradi službovanja po Jugoslaviji, pozneje okupacije, bivali zunaj krajev svoje republike in tako postali državljani tiste republike, na območju katere so živeli in službovali. Že leta 1946 je Prezidijske Zvezne ljudske skupščine z Obvezno razlago 37. člena omogočil, da se v roku 6 mesecev le z željo lahko pridobi državljanstvo druge republike. Izjavo so prosilci podali pred okrajnim IO kot ljudstvu najbližjim organom, pristojnim za poslovanje v državljanskih zadevah. Ker za to določeni rok očitno ni bil dovolj dolg, so možnost proste izbire podaljšali do postavitve državljanske knjige v vsaki republiki. Zaradi aktualnosti te problematike je že decembra 1948 v Sloveniji prišlo do pobude Komisije za zakonodajo in organizacijo državne uprave, da bi predložili ljudski skupščini zakon o pridobitvi državljanstva LRS z izjavo. Vendar so iz Beograda akeijo zaustavili in obljubili, da bodo v kratkem pripravili tipski zakon o republiškem zakonu o državljanstvu za vse republike.⁵ Ko je bilo avgusta 1949 to gradivo poslano, so ga na ministrstvu za notranje zadeve Slovenije skrbno preučili in nanj odgovorili z natančnim poro-

4 Navodilo o državljanstvu Volksdeutscherjev, 18. 1. 1948, Arhiv MNZ.

5 Zakon o državljanstvu ljudske republike-načrt, dopis MUP FLRJ-MUP Slovenije, 13. 8. 1949, Arhiv MNZ.

čilom. V njem je decembra tega leta načelnik občnpravnega oddelka Marjan PRIJATELJ zapisal nekaj slovenskih izkušenj in tudi naslednje misli: "Osnutek se sicer naslanja na zvezni zakon o državljanstvu in se drži njegovega okvira, kar je zaradi trdne povezanosti zveznega in republiškega državljanstva naravno, je pa samostojen in precej obsežen zakon, ki popolno ureja vso materijo republiškega državljanstva in tvori zase zaokroženo celoto ...".

V drugi polovici leta 1949 si je ministrstvo za notranje zadeve močno prizadevalo dvigniti nivo dela matičnih služb. Po izpopolnitvi mreže referentov za državljanstvo stanje po okrajih so postavili soliden most do matičarjev. Teh je bilo konec leta 299 in 156 praktikantov, kar je v celoti znašalo 455 delaveev, povečini mladih, neizkušenih, toda marljivih in dovtetnih za nčenje. Pripravljala se je nova drobitev matičnih okolišev, kar je seveda zahtevalo dodatno iskanje in usposabljanje delaveev. Za izboljšanje in dvig matične službe je MNZ začelo izdajati službeni bilten, imenovan Matična služba, v katerem so v poljudni obliki objavljali navodila, smernice in pojasnila. Po republiki so končevali vpis v državljanstvo knjigo. Z navodilom zveznega Sveta za zakonodajo in izgradnjo ljudske oblasti (URL FLRJ, 79/49) so 17. 9. 1949 na notranji resor prenesli službo državljanstvih stanj, to so vse zadeve o matičnih in državljanstvih zadevah. Določili so, da se matične in državljanstvene knjige vodijo:

- a) Pri KLO-jih, več KLO-jev istega okraja se lahko združijo v en matični okoliš, knjige pa so vodili na sedeži okoliša za vsak KLO posebej.
- b) Pri poverjeništvih za notranje zadeve v mestih Ljubljana, Maribor, Celje, Kranj in Jesenice za mestna okrožja. Pri teh poverjeništvih so za službo državljanstvih stanj delovale organizacijske enote.
- c) V tujini so vodili samo poročne matične knjige in državljanstvene knjige pri jugoslovanskih predstavništvi.

Matičar je vodil matične knjige (rojstne, mrliške in poročne) in državljanstvene knjige, dvojnike teh knjig in indekse. Izdajal je izpiske iz matičnih knjig in pripravljaj potrdila o samskem stanju. Sodeloval je z drugimi matičarji in drugimi državnimi organi. Referenti za državljanstvo stanja so delovali na okrajnem in oblastnem nivoju. Okrajni so hranili in vodili dvojnike matičnih knjig. Izdelovali so odločbe o popravkih matičnih vpisov in o sporih glede osebnih imen ter izdajali dovoljenja za razne poznejše vpise in zaznambe. Izdajali so potrdila o državljanstvu, reševali državljanstvene zadeve in nadzorovali delo matičarjev v okraju. Matične in tudi državljanstvene knjige so imele značaj javnih knjig. Izpiski iz matičnih knjig so imeli značaj javnih listin. Iz njih je razvidno osebno in državljanstvo stanje posameznikov. V njih so

vpisana vsa matična dejstva (rojstva, smrti in poroke), ki so se dogodila v državi in tudi taka dejstva državljanov, ki so se dogodila v inozemstvu. Glavne matične knjige so vezane v močnih platnicah iz trajnega materiala, so paginirane, prešite z vrvice, ki je zapečaten in overovljene po pristojnem organu narodne oblasti. Na prvi, nepaginirani, strani ima matična knjiga besedilo: Ta matična knjiga (rojstnih, poročenih, umrlih) obstoji iz ... Sledi vpis kraja in datuma, žig in podpis organa narodne oblasti. Matična knjiga vsebuje med letom vpisana rojstva, smrti in sklenjene zakonone kakor tudi vsa tista dejstva, ki se morajo vpisati po nalogu pristojnih oblasti. Vpisi se opravljajo po časovnem redu, kakor so poedini slučaji dospevali ali se pojavljali. Prvotni vpisi se niso smeli naknadno vpisati v matične knjige iz prejšnjega leta. Vpisi v istem letu so označeni z tekočimi številkami od 1 naprej. Konec leta so knjigo zaključili. Vpisi prihodnjega leta se nadaljujejo na novi strani in se začnejo z tekočo številko 1. Za vsako izmed treh matičnih knjig se vodi abecedni register imen. Register imen je vezan in se vodi za več let skupaj. Vpisi v register imen se opravljajo vzporedno z vpisi v matične knjige. Tako nastaja iz vseh teh gradiv matični arhiv, ki obstoji iz štirih skupin spisov v posebnih svežnjih za vsako leto posebej, in sicer: 1) spisi rojstev, 2) spisi porok, 3) spisi umrlih, 4) razni spisi. Sveženj vsake skupine spisov mora biti ravno tako v trdnih platnicah in označen z letom in vrsto spisa. Originalne matične knjige in arhive njihovih spisov hranijo oblikovalci teh knjig. Iktrati ob prvem originalnem izvodu so pisali tudi drugi izvod matične knjige-dvojnik. Konec leta so skrbno primerjali vpise v drugi izvod, nakar so drugi izvod zaključili in overovili. Drugi izvod so morali najkasneje do 15. januarja naslednjega leta dostaviti nadzorni oblasti. Po pregledu in še naknadnem popravljanju ugotovljenih napak je nadzorna oblast opremila drugi izvod z potrdilom pregleda in ga poslala najkasneje konec meseca februarja republiškem nadzornemu organu, ki je nato te izvode arhiviral. Listi drugega izvoda matičnih knjig so zloženi po abecednem redu matičnih področij.

Ko se je leta 1950 znova povečalo število matičnih okolišev, je upravno-pravna služba MNZ poleg že naštetih težav imela še dodatne z opremo novih matičnih uradov in poročnih sob, saj je nredba o varčevanju nkinila še tiste minimalne kredite za te potrebe. Zaključevalo se je prepisovanje starih matičnih knjig, nekaj več težav so s tem imeli le na Primorskem. To leto so v letnem poročilu zapisali, da beležijo vse več sporov v državljanstvu pri ekonomskih emigrantih. Povratniki-rudarji iz Nemčije so namreč uveljavljali domnevno tuje državljanstvo, dasi večina njih ni izgubila jugoslovanskega državljanstva. Po poreklu so to bili Slo-

venci in jugoslovanski državljani, rojeni večinoma v tujini in z občevelnim nemškimi jeziki. Letno poročilo vsebuje tudi zapis, da je zaključeno prepisovanje podatkov iz začasnih pol v izvorno državljansko knjigo, ki je s tem povsod definitivno urejena in na tekočem. Leta 1951 se upravno-politični posli kot področje državljanskih in matičnih zadev imenujejo v letnem poročilu MNZ. Potekali so že dokaj rutinsko, s tem, da se je večal obseg del in nadzora. Tako so med drugim ugotovili, da se delovna pomanjkljivost matičarjev kaže zlasti v tem, da knjige nekateri še vedno radirajo ali popravljajo, zaradi česa so v tem letu 5 matičarjev disciplinsko kaznovali, 8 pa jih je bilo v postopku. Pojavljali pa so se tudi nepričakovani problemi, izrazito ideološke narave. Za približno 100 matičarjev so ugotovili, da zahajajo k verskim obredom in se družijo s klerom. Stališče vodstva službe je bilo, da ti nimajo pogojev, da bi še naprej ostali v tej službi in jih bo potrebno v kratkem zamenjati.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Entwicklung des Register- und des Staatsbürgertumsdienstes in der Republik Slowenien 1945-1950

IRENA MRVIČ

In ihrem Beitrag behandelt die Autorin das Entstehen, die Organisations- und Personalregelung des Register- und Staatsbürgertumsdienstes in Slowenien in den Jahren 1945-1950. Sie führte auch die inhaltlich anwesenden Fragen auf, die die beiden Dienste bei ihrer Arbeit trafen und beschrieb die Lösungen dieser Probleme. Sie stellte extra die Form und den Inhalt der damaligen Matriken und Staatsbürgerregister vor.

ROJSTNA MATIČNA KNJIGA

NASELJE: Letenice

OBČINA: Kranj

OKRAJ: Kranj

PRVI VPIS V TEJ KNJIGI ~~PREJELI~~ POD ZAP. ST. 1. maja 1949. 1945.
je prepri. verjeto se ta knjiga vodi od 1. 1. 1949. dalje.

DNE 28. 11. 1958 Pibuhar Janko.
PODPIS MATIČARJA

ZADNI VPIS V TEJ KNJIGI ~~PREJELI~~ POD ZAP. ST. 3

DNE 1. 2. 1957 Magda Skaravnik L. v.
PODPIS MATIČARJA

Dvojniki rojstne matične knjige hrani oddelek za osebna stanja na upravi za notranje zadeve MNZ RS

STRAN

ŠTAŠ ŠTEVILKA _____ DAN, MESEEC IN LETO VISA _____		
DAN, MESEEC, LETO IN URA @ NJ ROJSTVA _____		ŠTAŠ ROJSTVA, ULICA IN HIŠNA ŠTEVILKA _____
PRIMEK, IME IN SPOL OTROGA _____		
PODATKI O STARŠIH	OČETA	MATER
Priimek (če mater tudi dodatni priimek)		
Rajsko ime		
Dan, mesec, leto in kraj rojstva		
Državljanstvo		
Narodnost		
Poklic		
Prebivališče		
Ime staršev oziroma matere, če so pomagali pri poroki		
PRIPOMBE IN POPRAVKI:		
Priimek in ime prijavitelja: _____		
Priimek in ime priča (božni): _____		
POLJAVITELJ _____		MATICA _____

ŠTAŠ ŠTEVILKA _____ DAN, MESEEC IN LETO VISA _____		
DAN, MESEEC, LETO IN URA @ NJ ROJSTVA _____		ŠTAŠ ROJSTVA, ULICA IN HIŠNA ŠTEVILKA _____
PRIMEK, IME IN SPOL OTROGA _____		
PODATKI O STARŠIH	OČETA	MATER
Priimek (če mater tudi dodatni priimek)		
Rajsko ime		
Dan, mesec, leto in kraj rojstva		
Državljanstvo		
Narodnost		
Poklic		
Prebivališče		
Ime staršev oziroma matere, če so pomagali pri poroki		
PRIPOMBE IN POPRAVKI		
Priimek in ime prijavitelja: _____		
Priimek in ime priča (božni): _____		
POLJAVITELJ _____		MATICA _____

Dvojnik rojstne matične knjige hrani oddelek za osebna stanja na upravi za notranje zadeve MNZ RS

Rojstva, ki so se dogodila v naselju Letenice, so do leta 1941 upisana v rojstni knjigi župnega urada Gornice, od maja 1941 do maja 1945 pa v rojstni knjigi uradnega matičnega urada Gornik. Od maja 1945 dalje so rojstva upisana v tej knjigi. Upisi so do leta 1955 prepisani v rojstne knjige brivnega občinskega ljudskega odbora Gornice, od leta 1955 do 1.1.1959 pa v rojstne knjige občinskega ljudskega odbora Kranj. Od 1.1.1959 dalje se ta knjiga vodi izvirno na naselje Letenice.

Z 2. členom Zakona o matičnih knjigah (Uradni list SRS, številka 2/87) je določeno, da se za vsako matično območje vodi po ena RMK. Z odlokom Skupščine občine Kranj, št. 20-05/1986-09 z dne 28.1.1987 je določeno, da naselje Letenice spada v matično območje K R A N J .

Rojstva za to naselje se od 1.1.1987 dalje vpisujejo v RMK MO K R A N J .

25.2.1987

Matičar Jelka Beuman l.r.

